

Протокол № 2

засідання міської комісії з топоніміки

2 грудня 2024 року

м. Житомир

На засіданні міської комісії присутні:**Голова комісії:** Ольшанська С.Г.**Заступник комісії:** Собчук С.В.**Секретар комісії:** Щастна Г.В.**Члени комісії:** Бабушко О.В., Бондарчук А.І., Бронштейн О.В., Венгерська В.О., Гримашевич Г.І., Ігруніна С.О., Кондратюк В.І., Махорін Г.Л., Смаль О.А.**Запрошені:**

- 1) Янчук Лариса Володимирівна – представниця мешканців провулку Туркенича;
- 2) Магльований Олег Володимирович – представник сім'ї Бандилко;
- 3) Чередніченко Наталія Сергіївна – вдова Чередніченко Олега Дмитровича;
- 4) Гресь Світлана Миколаївна – голова Житомирської обласної організації Національної спілки письменників України;
- 5) Баранов Ігор Олегович – директор ліцею № 23 міста Житомира ім. М. Очерета.

Присутні інші представники громади.**Веде засідання:** голова міської комісії з топоніміки Ольшанська С.Г.

Голова комісії озвучила, що кворум для проведення та прийняття рішень комісії є (12 із 15 членів комісії присутні). На порядку денному 5 питань. Враховуючи те що, по 2 питанню відсутні запрошені, пропонується розглянути його останнім та працювати по кожному питанню поступово за **порядком денним**.

Махорін Г.Л. запропонував додати до порядку денного питання коригування назви хутір Затишшя на Затишок.

Ольшанська С.Г. запропонувала до порядку денного додати окремий розділ «Різне» та в ньому розглянути це питання.

Підтримано одногосно дану пропозицію.

Розгляд питань відповідно до порядку денного:**1. Питання повернення назви провулку Туркенича**

Доповідала: Бабушко О.В. повідомила, що рішенням Житомирської міської ради від 09.11.2023 № 945 провулок Туркенича перейменовано на Віктора Шкуринського. Мешканці даного провулку звернулись листом до Українського інституту національної пам'яті та отримали відповідь, що провулок названий на честь І. Туркенича не підлягає перейменуванню, оскільки пов'язаний з опором та вигнанням нацистських окупантів з України.

Ольшанська С.Г. запитала, як постать Туркенича пов'язана з містом Житомиром.

Бабушко О.В. зазначила, що з відкритих джерел відомо, що Туркенич Іван Васильович радянський військовий, підпільник, один з організаторів антинацистської підпільної боротьби у Ворошиловградській (Луганській) області у 1942-1943 рр., брав участь у визволенні Києва, Житомира, Тернополя, Львова. Герой Радянського Союзу (1990 р.)

Ольшанська С.Г. запропонувала заслухати мешканців колективного звернення.

Янчук Л.В. зазначила, що провулок Туркенича носить цю назву більше 40 років, мешканці вже звикли до цієї назви та не хочуть змінювати всі документи. У провулку проживає 100 чоловік, які проти перейменування. Враховуючи, відповідь Українського інституту національної пам'яті провулок не підлягає перейменуванню, тому просимо врахувати лист і якщо неможливо повернути назву провулку на честь Туркенича, просимо розглянути інший варіант назви.

Собчук С.В. проінформував, що у зв'язку зі зміною назви провулку не потрібно змінювати документи.

Венгерська В.О. зазначила, що літературний твір О. Фадєєва «Молода гвардія» це класичний зразок радянської пропаганди, міф, який свого часу було створено автором, за який він отримував відповідні винагороди. Прокоментувала зміст листа Українського інституту національної пам'яті, зазначивши, що в листі наведено цитати із Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімів» та цитата з Вікіпедії про постать Туркенича. Також, звернула увагу, що у листі зазначено, що міська рада може самостійно прийняти рішення щодо перейменування зазначеного провулку.

Проінформувала, що міф «Молода гвардія» активно використовується російськими пропагандистами для відповідного позиціонування України та всіх українців як нацистів. У 2017 році в Луганській та Донецькій областях було створено декілька загонів «Юнармії» названих на честь Івана Туркенича. Висловила зауваження, що при поверненні назви провулку, це буде виглядати, як дії в одному руслі з російськими пропагандистами.

Янчук Л.В. зазначила, що в Житомирі існує художня школа імені Віктора Шкуринського і запропонувала надати його ім'я вулиці, на якій знаходиться художня школа.

Ольшанська С.Г. наголосила, що комісія розглядає саме постать Івана Туркенича.

Мешканці провулку зазначили, що вони не проти перейменування провулку Туркенича, але пропонують назвати його на честь героїв російсько-української війни.

Ольшанська С.Г. зауважила, що комісія прийняла рішення на даному етапі не присвоювати персональних назв загиблих героїв, тому що ніхто не знає кількість загиблих героїв, які проживали на одній вулиці. Їх може бути декілька. Як оцінювати внесок кожного? Комісія обов'язково повернеться до цього питання. Також, озвучила пропозицію дане колективне звернення взяти до відома та вважати таким, що розглянуто.

Голосували: за - 12, проти - 0, утримались - 0.

Рішення прийнято.

Вирішили: колективне звернення мешканців провулку Туркенича взяти до відома та вважати таким, що розглянуто.

3. Питання встановлення меморіальної дошки Бандилко Нестору Анатолійовичу на фасаді ліцею №17 по вул. Київській, 49 в м. Житомирі

Доповідав: Магльований О.В. озвучив біографію Бандилко Н.А та зазначив, що меморіальну дошку хочуть встановити на ліцеї № 17 м. Житомира, де проходило його навчання. Матеріал дошки темний граніт.

Ольшанська С.Г. поцікавилась з ким опрацьовано текст меморіальної дошки.

Бронштейн О.В. зазначила, що департамент містобудування та земельних відносин міської ради текст дошки не опрацьовував.

Виступили: Бондарчук А.І, Гримашевич Г.І., Собчук С.В.

Висловили підтримку стосовно ініціативи встановлення меморіальної дошки, але зробили зауваження щодо матеріалу дошки та присвятного тексту на дошці у якому допущено помилки.

Ольшанська С.Г. зауважила, що меморіальна дошка потребує доопрацювання та висловила пропозицію профільному заступнику міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Смалю О.А. та головному архітектору міста Бронштейн О.В. допомогти доопрацювати меморіальну дошку і ще раз винести на комісію. Дане питання знімається на до вивчення.

Голосували: за - 12, проти - 0, утримались - 0.

Рішення прийнято.

Вирішили: питання встановлення меморіальної дошки Бандилко Нестору Анатолійовичу на фасаді ліцею №17 по вул. Київській, 49 в м. Житомирі зняти на до вивчення.

4. Питання встановлення меморіальної дошки Чередніченко Олегу Дмитровичу на фасаді ліцею № 6 ім. В. Г. Короленко в м. Житомирі

Чередніченко Н.С. озвучила біографію Чередніченка О.Д. Матеріал меморіальної дошки з антивандального оргскла. Запроектована меморіальна дошка Чередніченко О.Д. відповідає виду, типу та кольору існуючої меморіальної дошки, що встановлена Савицькому В.Д.

Гримашевич Г.І. зробила зауваження по тексту меморіальної дошки, підкреслила необхідність замінити на початку тексту літеру «в» на «у».

Ольшанська С.Г. запропонувала підтримати встановлення меморіальної дошки Чередніченко Олегу Дмитровичу на фасаді ліцею № 6 ім. В. Г. Короленко в м. Житомирі, доопрацювати текст напису на меморіальній дошці та винести питання на розгляд виконавчого комітету Житомирської міської ради.

Голосували: за - 12, проти - 0, утримались - 0.

Рішення прийнято.

Вирішили: підтримати встановлення меморіальної дошки Чередніченко Олегу Дмитровичу на фасаді ліцею № 6 ім. В. Г. Короленко в м. Житомирі, доопрацювати текст напису на меморіальній дошці та винести питання на виконавчий комітет Житомирської міської ради.

5. Питання щодо поновлення розміщення пам'ятної дошки Концевича Євгена Васильовича

Виступили: Гресь С.М. зазначила, що рішенням виконавчого комітету Житомирської міської ради від 03.06.2015 № 326 було надано згоду на

встановлення меморіальної дошки Євгену Концевичу. Під час реставрації фасаду ліцею дошка було знято, тому просить поновити дошку.

Баранов І.О. зазначив, що в ліцеї є музей Є. Концевича і єдина мета – це збереження пам'яті. У пам'яті важливі зміст та форма. Якщо зі змістом все зрозуміло, то форма має відповідати вимогам часу. Також звернув увагу, що в ліцеї навчалось багато видатних людей, тому це потрібно враховувати.

Цимбалюк Г. зазначив, що дошка сучасна, на ній зображено орнамент рушника. Також попросив відновити дошку.

Бронштейн О.В. зазначила, що після оновлення фасаду дошка не відповідає умовам сьогодення. Пам'ять має надихати та бути живою, а не викликати сум. Запропонувала оновити дошку.

Виступали: Бондарчук А.І., Махорін Г.Л., Кондратюк В.І.

Ольшанська С.Г. запропонувала зробити виїзне засідання для того, щоб оцінити ситуацію на місці. Запропонувала дане питання зняти на до вивчення.

Голосували: за - 12, проти - 0, утримались - 0.

Рішення прийнято.

Вирішили: зробити виїзне засідання. Дане питання зняли на до вивчення.

2. Питання перейменування частини вулиці Партизанської в с. Вереси на честь родини Іщенків

Бабушко О.В. проінформувала, що Іщенко Йосип та Іщенко Станіслав, які проживали в с. Вереси відповідно до довідника «Праведники народів світу» опублікованого Українським інститутом вивчення Голокосту увійшли до осіб, які рятували євреїв у період Голокосту, а також Іщенко Надія мала статус «Праведник України». Є підтвердження свідчень про порятунки цією родиною.

Проінформувала, що мешканці с. Вереси проти перейменування, у зв'язку з тим, що за таким прізвиськом проживає багато мешканців, але це різні Іщенки. Можливо потрібно конкретизувати, які саме Іщенки. Тому запропонувала вшанувати пам'ять шляхом встановлення пам'ятної дошки присвяченої цій родині.

Виступили: Махорін Г.Л., Венгерська В.О., Кондратюк В.І., Бронштейн О.В.

При обговоренні, членами комісії вирішено встановити пам'ятну дошку на школі та опрацювати дане питання з закладом освіти, з метою популяризації родини Іщенків.

Ольшанська С.Г. винесла на голосування пропозицію надати доручення департаменту містобудування та земельних відносин міської ради відпрацювати ескіз пам'ятної дошки присвяченої родині Іщенків, яка має бути розміщена на фасаді школи або всередині. На наступній комісії розглянути ескіз пам'ятної дошки та місце встановлення.

Голосували: за - 12, проти - 0, утримались - 0.

Рішення прийнято.

Вирішили: департаменту містобудування та земельних відносин міської ради відпрацювати ескіз пам'ятної дошки присвяченої родині Іщенків, яка має бути розміщена на фасаді школи або всередині. На наступній комісії розглянути ескіз пам'ятної дошки та місце встановлення.

Різне

Виступив: Махорін Г.Л. зазначив, що до міської ради направлено лист з проханням відкоригувати назву неофіційної топонімічної назви хутір Затишшя на Затишок. Затишшя – це процес, дія, а затишок – це місце. Затишшя це калька з російської мови.

Гримашевич Г.І. прокоментувала, що є слово «затишшя» і слово «затишок». Слово «затишшя» - це абстрактний іменник, який означає дію, слово «затишок» - це іменник, що означає локацію, місце.

Шевчук О.С. зазначив, що такі зміни можуть викликати плутанину серед мешканців. Попросив рекомендацію від топонімічної комісії для подальших дій.

Ольшанська С.Г. зазначила, що це не питання топонімічної комісії та запропонувала звернутись за роз'ясненнями до Житомирського університету імені І. Франка.

Секретар комісії

Голова комісії

Ганна ЩАСТНА

Світлана ОЛЬШАНСЬКА